

Projekt Międzynarodowej Komisji ds. Ochrony Przed Promieniowaniem Niejonizującym dotyczący wytycznych narażenia na promieniowanie elektromagnetyczne (od 100 kHz do 300 GHz) - konsultacje publiczne

2018-07-31

W lipcu br. Międzynarodowa Komisja ds. Ochrony Przed Promieniowaniem Niejonizującym (ICNIRP - *International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection*) ogłosiła publiczne konsultacje dotyczące limitów narażenia na promieniowanie elektromagnetyczne wysokich częstotliwości (PEM) ([link](#)). ICNIRP jest organizacją pozarządową, która składa się z Komisji Głównej, której członkostwo jest ograniczone do 14 osób oraz czterech stałych komitetów, z których każdy może składać się maksymalnie z 8 członków, obejmujących dziedziny epidemiologii, biologii i medycyny, fizyki i dozymetrii oraz promieniowania optycznego. Jego członkami są naukowcy zatrudnieni zazwyczaj przez uniwersytety lub agencje ochrony przed promieniowaniem. Nie reprezentują oni żadnego kraju, ani instytucji i nie mogą być zatrudniani przez firmy komercyjne. Mimo to zasady wyboru członków ICNIRP nie są jasne, co podnosi wiele niezależnych ośrodków naukowych zajmujących się tematyką PEM. Międzynarodowa Komisja ds. Ochrony Przed Promieniowaniem Niejonizującym powstała w Niemczech w 1992 roku i stała się jedynym oficjalnym organem doradczym dla Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

Misją ICNIRP jest badanie i ocena wiedzy naukowej w zakresie ochrony przed promieniowaniem niejonizującym. Komisja opracowuje przeglądy aktualnej wiedzy i na tej podstawie proponuje wytyczne i limity PEM. Na przestrzeni wielu lat władze w ponad 50 krajach oraz Unia Europejska przyjęły wytyczne ICNIRP i przełożyły je na własne ramy regulacyjne dotyczące ochrony ludności i pracowników przed ustalonymi negatywnymi skutkami dla zdrowia. Trudno wyjaśnić, jak do tego doszło, że mała organizacja *non profit* ma tak silny, globalny wpływ na ocenę skutków zdrowotnych rozwoju technologii bezprzewodowej. Problem ten podniosła nawet Rada Europy pisząc, że obowiązujące oficjalne wartości progowe dla ograniczenia wpływu na zdrowie pól elektromagnetycznych zostały sporządzone i zaproponowane międzynarodowym instytucjom tj. WHO, Komisji Europejskiej oraz rządów poszczególnych krajów przez ICNIRP, organizację pozarządową, której pochodzenie i struktura nie są zbyt jasne i która jest ponadto podejrzewana o utrzymywanie bliskich związków z branżami, których ekspansja kształtowana jest przez zalecenia dotyczące maksymalnych wartości progowych dla różnych częstotliwości pól elektromagnetycznych ([link](#)).

Aktualne wytyczne Międzynarodowej Komisji ds. Ochrony Przed Promieniowaniem Niejonizującym odnoszące się do częstotliwości radiowych (100 kHz - 300 GHz) zostały opublikowane w 1998 r. Mając na uwadze, że od tego czasu przeprowadzono wiele istotnych badań dotyczących częstotliwości radiowych, ICNIRP postanowiła uaktualnić swoje wytyczne, aby uwzględnić wszystkie najnowsze wyniki badań.

W opublikowanym w lipcu br. dokumencie przedstawiono, że Komisja ICNIRP dokonała przeglądu literatury naukowej w celu ustalenia progu wpływu pól elektromagnetycznych na zdrowie, które uważa się, że mogą być szkodliwe dla ludzi i są uzasadnione naukowo. Jednak Międzynarodowa Komisja ds. Ochrony Przed Promieniowaniem Niejonizującym stwierdziła, że nie ma żadnych dowodów na to, że fale radiowe powodują choroby takie jak rak oraz że brak jest dowodów na negatywny wpływ fal radiowych na zdrowie ludzi inaczej, niż to wynika ze znanych mechanizmów i interakcji. W proponowanych wytycznych nie zmieniono również górnych

limitów narażenia na PEM, które w zależności od częstotliwości wynoszą nawet 61 V/m (obowiązująca w Polsce norma to 7 V/m).

Nowy projekt wytycznych Międzynarodowej Komisji ds. Ochrony Przed Promieniowaniem Niejonizującym składa się z głównego dokumentu oraz dwóch załączników.

Mimo kategorycznego stwierdzenia o braku negatywnego wpływu na ludzi, ICNIRP zachęca wszystkie zainteresowane strony do udziału w konsultacjach publicznych i oczekuje na konstruktywną krytykę tego dokumentu dotyczącego zdrowia publicznego. Niepokojące jest jednak, że równocześnie ICNIRP zastrzega, że w przypadku ograniczeń czasowych nie zostaną sformułowane niektóre odpowiedzi na przesłane uwagi.

Należy przypomnieć, że wytyczne ICNIRP krytykowane są przez wiele ośrodków naukowych na świecie. Naukowcy z 41 krajów, którzy opublikowali własne wyniki badań na temat negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych, wezwali Światową Organizację Zdrowia i Organizację Narodów Zjednoczonych do pilnego przyjęcia bardziej ochronnych wytycznych w zakresie oddziaływania PEM ([link](#)). Przypominają, że granice bezpieczeństwa ICNIRP oparte na szybkości absorpcji (SAR) zostały ustalone na podstawie symulacji absorpcji energii elektromagnetycznej przy użyciu wystandaryzowanych fantomów dla dorosłych mężczyzn i zaprojektowane, aby chronić ludzi tylko przed skutkami termicznymi pól elektromagnetycznych, nie uwzględniając m.in. długotrwałych skutków biologicznych na rozwijający się organizm małych dzieci, czy kobiet w ciąży i płodu.

Proces konsultacji, który rozpoczął się 11 lipca, potrwa do 9 października 2018 roku. Członkowie ICNIRP dokonają przeglądu publicznych komentarzy przed sfinalizowaniem wytycznych w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych. Aby przesłać uwagi do projektu wytycznych, należy wypełnić formularz na stronie internetowej ICNIRP ([link](#)).

Warto przypomnieć, że polscy naukowcy intensywnie włączyli się do badań nad ustaleniem podstaw istniejących limitów PEM już na początku lat 60. O randze tych działań świadczy zorganizowane w Polsce w 1973 roku pod patronatem Światowej Organizacji Zdrowia międzynarodowe sympozjum pt. „Biologiczne efekty i zagrożenia zdrowia od promieniowania mikrofalowego”, w którym uczestniczyli wszyscy najwybitniejsi uczeni m.in. z USA, b. ZSRR, Europy Zachodniej i Polski – twórcy podstaw normowania PEM dla celów ochrony ludzi. Wydaje się, że nieosiągnięte wówczas porozumienie w kwestii podstaw ustalania norm skutkuje do dziś. Dziwić jedynie może, że wtedy obserwowane w badaniach klinicznych negatywne skutki nietermiczne (biologiczne) na organizm ludzki, są obecnie tak mocno kwestionowane przez Międzynarodową Komisję ds. Ochrony Przed Promieniowaniem Niejonizującym oraz Światową Organizację Zdrowia.

Należy poczekać kilka miesięcy, czy konsultacje publiczne i z pewnością spodziewane liczne uwagi ośrodków naukowych z całego świata wpłyną na modyfikację proponowanego przez ICNIRP dokumentu.